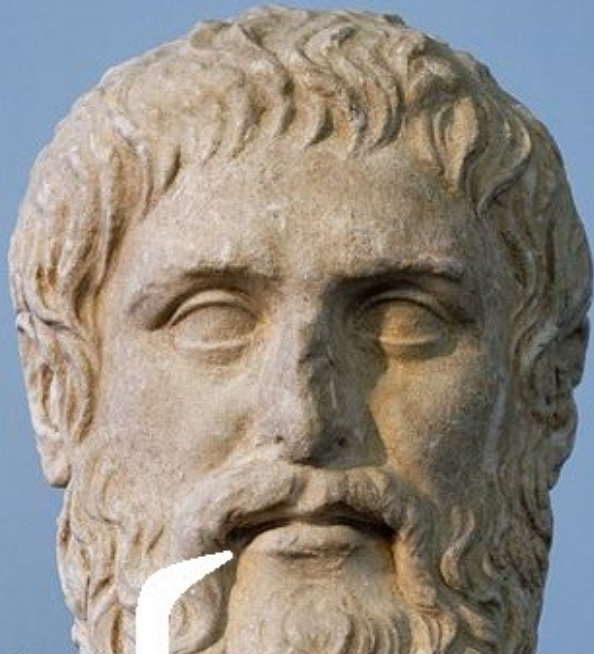


# Úvod do filozofie 1/Filozofie 1



**Co je filozofie?**

- φιλοσοφία, z φιλειν (*filein*, mít rád, toužít po něčem)  
σοφία (*sofía*, moudrost), co to ale znamená?
- problém s definicí (tolik definicí, kolik filosofů...)



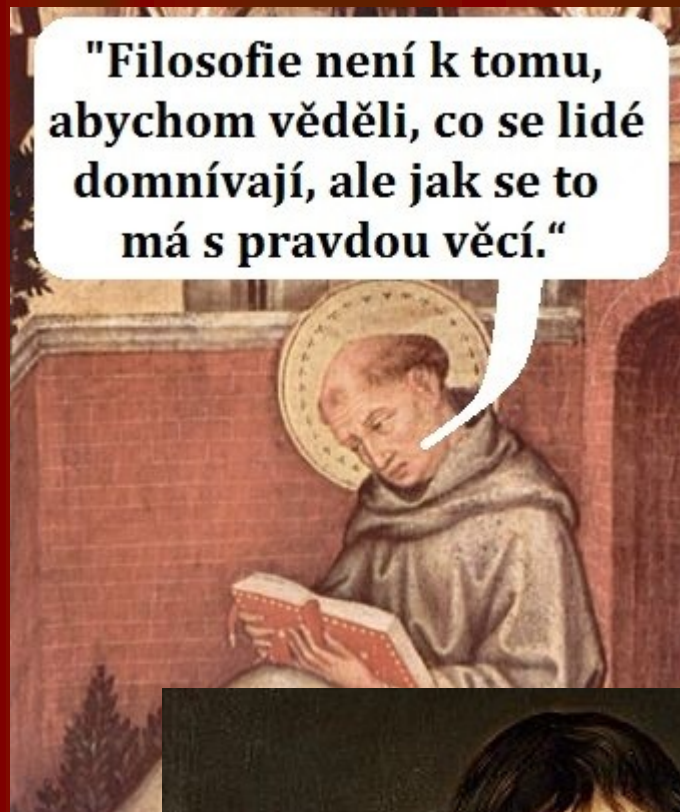
„Údiv je postoj člověka, který moudrost skutečně miluje, a není jiný počátek filosofie než tento.“



„Údiv vedl lidi k filosofování... A kdo se zamýšlí a diví, ten se domnívá, že neví.“



**„Filosofie je péče  
o duši.“**



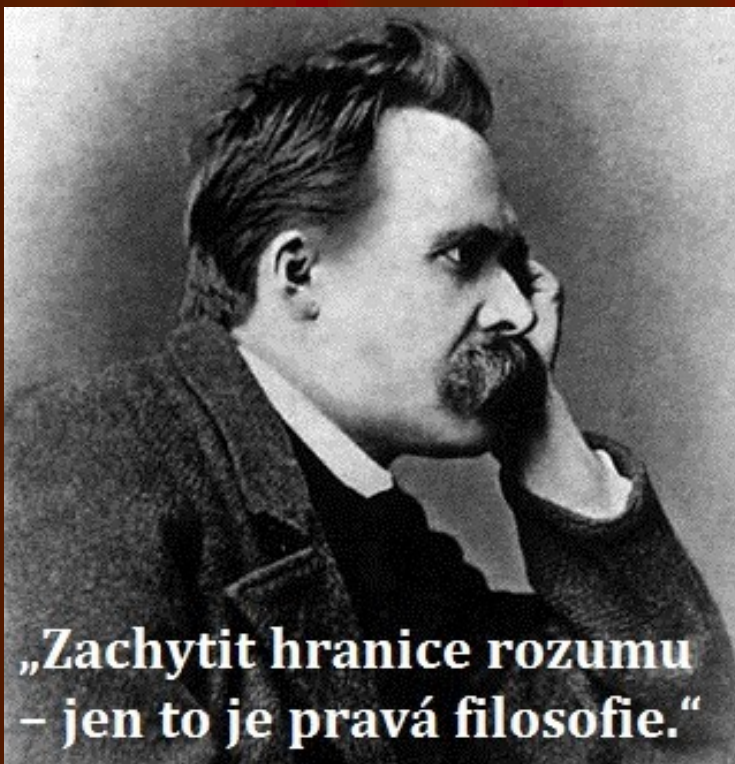
**"Filosofie není k tomu,  
abychom věděli, co se lidé  
domnívají, ale jak se to  
má s pravdou věcí."**



**„Úkolem filosofie je  
pochopit to, co jest.“**

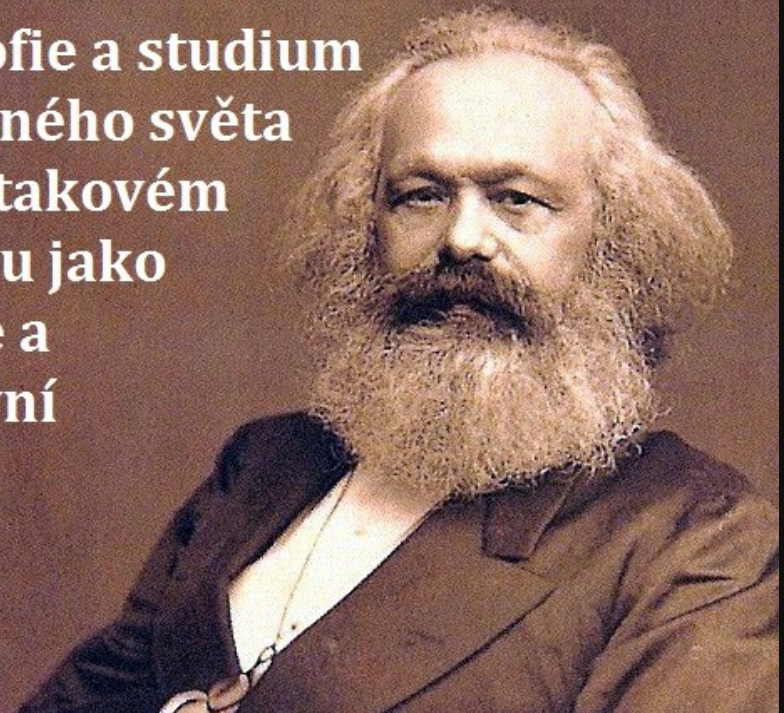


**„Žít a nefilosofovat je jako  
mít zavřené oči a nikdy se  
ani nepokusit je otevřít.“**

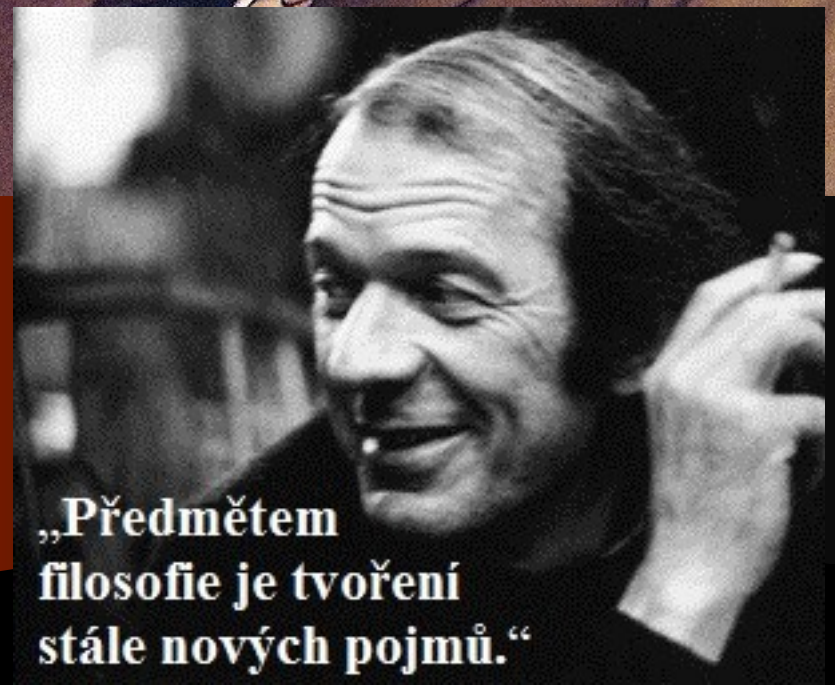
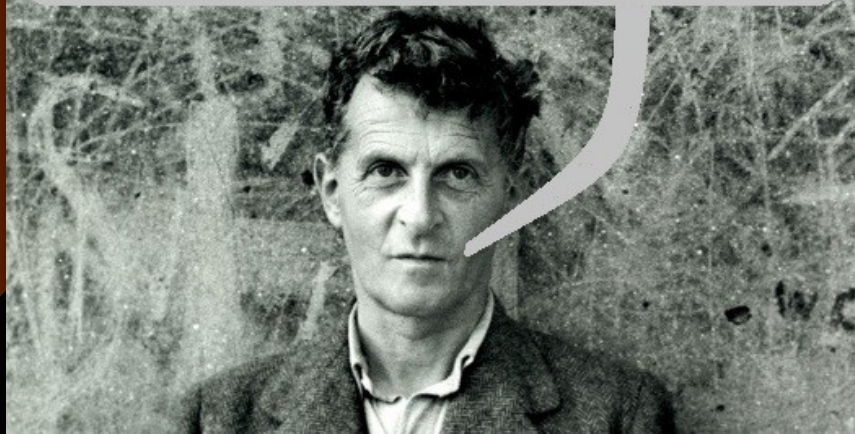


**„Zachytit hranice rozumu  
– jen to je pravá filosofie.“**

**"Filosofie a studium  
skutečného světa  
jsou v takovém  
poměru jako  
onanie a  
pohlavní  
láska."**



**„Filosofie není nauka, nýbrž činnost.  
Filosofické dílo sestává podstatně z  
objasnění.“**



**„Předmětem  
filosofie je tvoření  
stále nových pojmů.“**

# Kdo použil poprvé slovo filosofie? (prý Pýthagorás, kolem 580–500)

Vznik filosofie – od mýtu k logu (6. st. př. Kr.):

- μῦθος (*vyprávění*) – odpověď přichází před otázkou, svým vyprávěním předjímá jakékoliv „proč?“. Je konzervativní.

- ἔπος (*vyprávění*) – lidské dílo (vyprávění ve verších).

- λόγος (z řec. *legein* - sbírat, mluvit, počítat) = mnohovýznamové slovo - řeč, slovo, příběh, význam, poměr, číslo, rozum a smysl.

Filosofie původně nebyla odčleněná od „vědy“ (k odlišení dochází až u Aristotela).

Prameny filosofického tázání:

- údiv (starověk);
- pokora (středověk);
- pochybnost (novověk);

a dnes?

# Všichni jsme už filozofovali

Už jako děti.

Filozofie pro nás není v podstatě ničím novým.

Filozofie začíná otázkami, které vyvstávají, když důvěrně známý každodenní svět náhle ztratí svou samozřejmost a stane se problémem.

- setkání s hraniční situací (K. Jaspers).

# Předmět filosofie (filosofie není věda!)

## **Empirické otázky:**

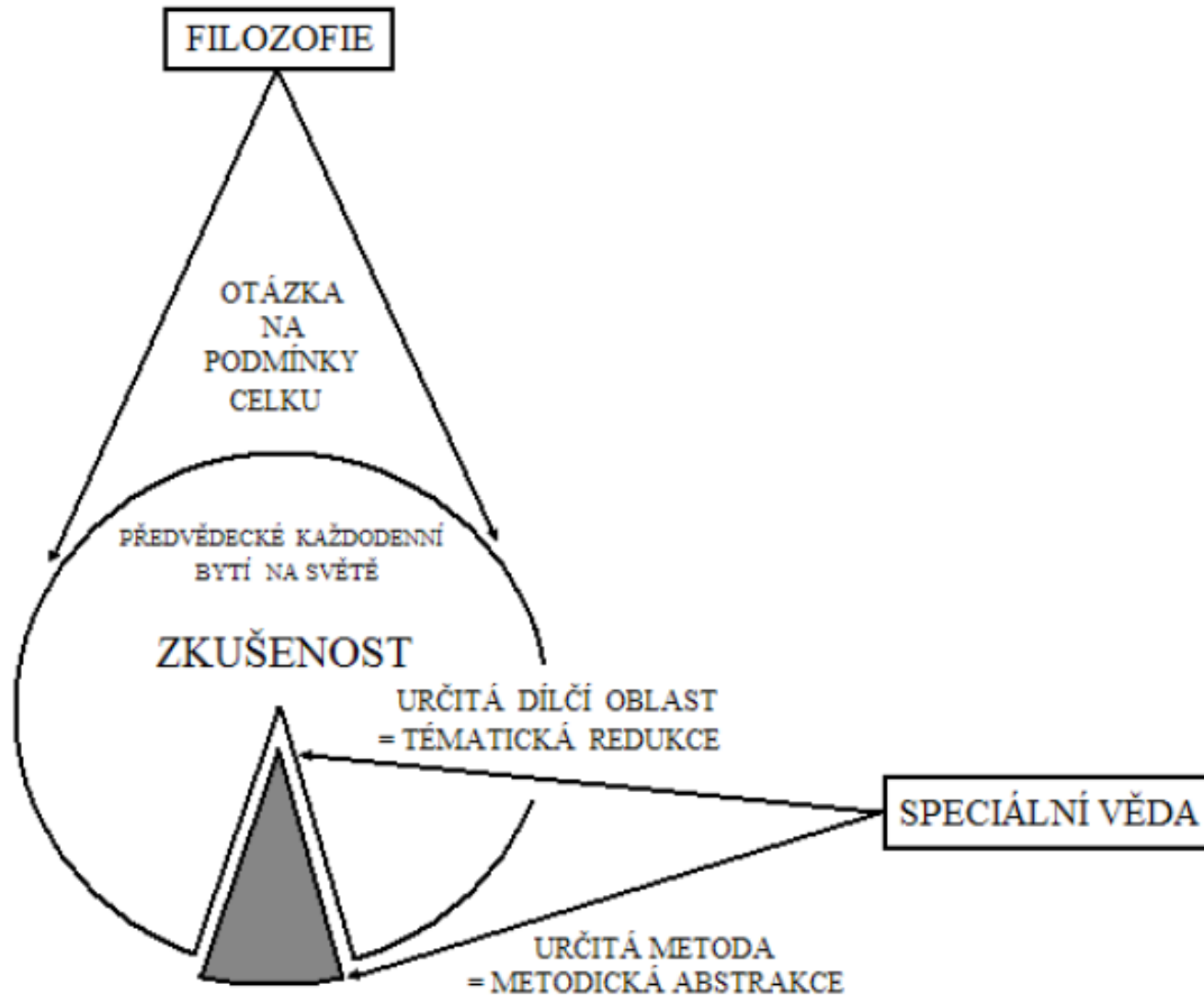
- Kolik zubů má lední medvěd?
- Kdy taje měď?
- Kdo objevil Austrálii?
- Jak rychle padají tělesa?
- Kolik ropy spotřebuje ČR?
- Který jed obsahuje muchomůrka zelená?
- Jak nebezpečné jsou atomové elektrárny?
- Kdo zvítězil v bitvě u Slavkova?
- Patří maďarština mezi indoevropské jazyky?



## **Filozofické otázky:**

- Proč je bytí a není spíše nic?
- Co je poznání?
- Co je pravda?
- Existuje svobodné jednání?
- V čem je smysl lidské existence?
- Co je mravní dobro?
- Jakou hodnotu má příroda?
- Co je umění?
- Mají dějiny smysl?
- Co je jazyk?

# Filosofie a speciální věda



TEOLOGIE

FILOZOFIE

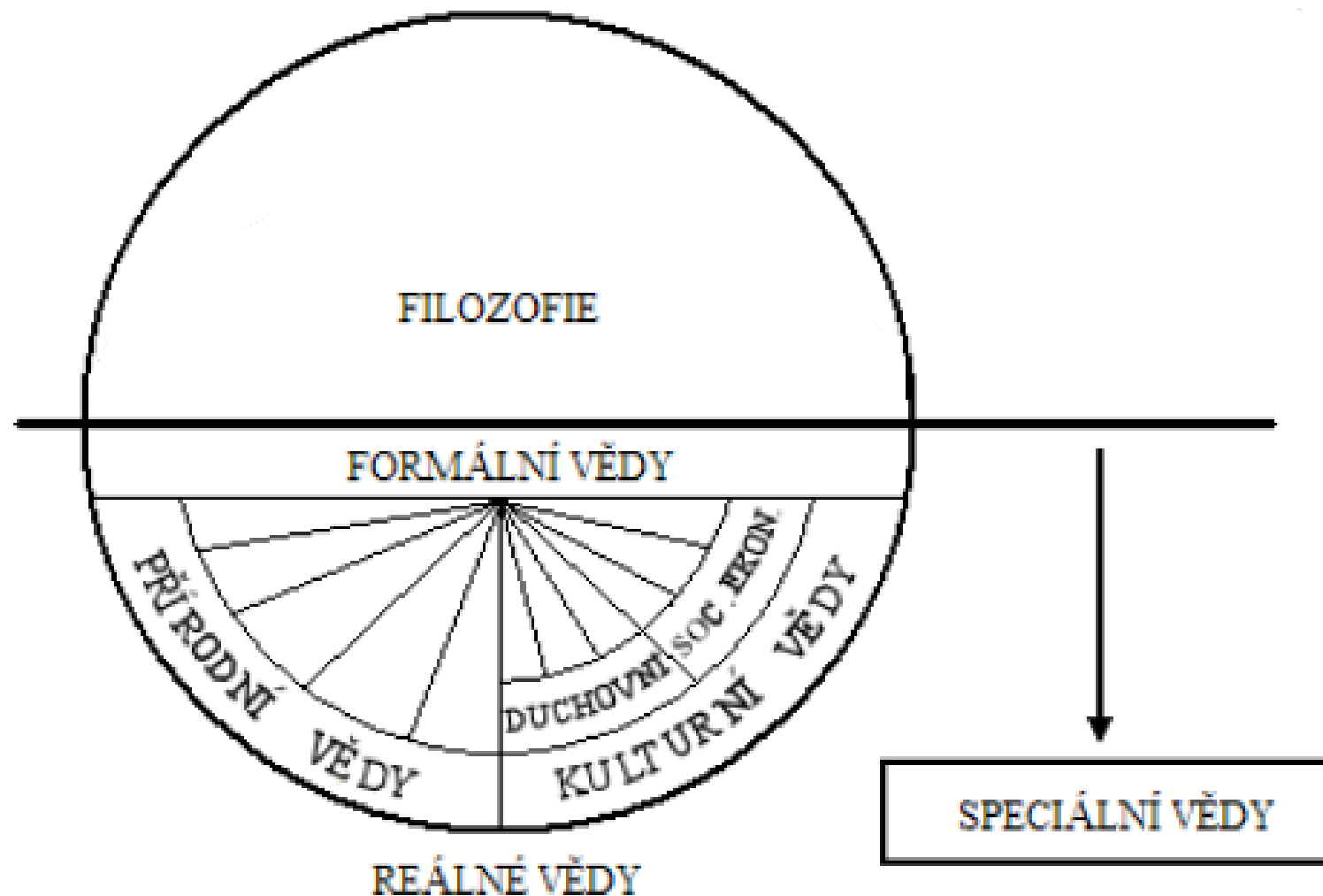
FORMÁLNÍ VĚDY

PŘÍRODNÍ  
VĚDY

DUCHOVNÍ  
SOC. ERON.  
KULTURNÍ  
VĚDY

REÁLNÉ VĚDY

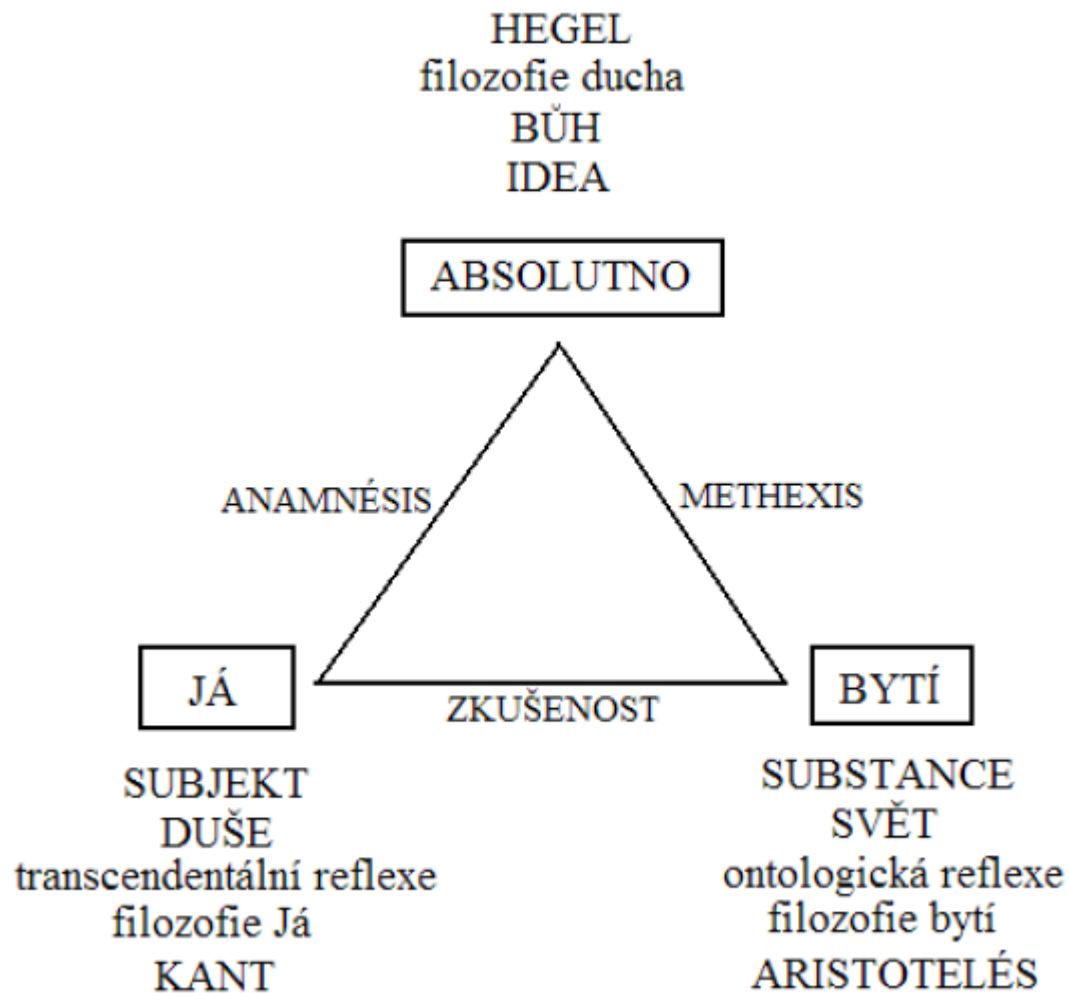
SPECIÁLNÍ VĚDY



# Základní filosofické disciplíny

- metafyzika (ontologie)
- gnoseologie (noetika, epistemologie)
- axiologie
- etika
- estetika
- filosofická antropologie
- aplikované filosofie (f. dějin, sociální f., f. jazyka, f. mysli, f. informace atd.)

# Základní filosofické otázky (platónský trojúhelník)

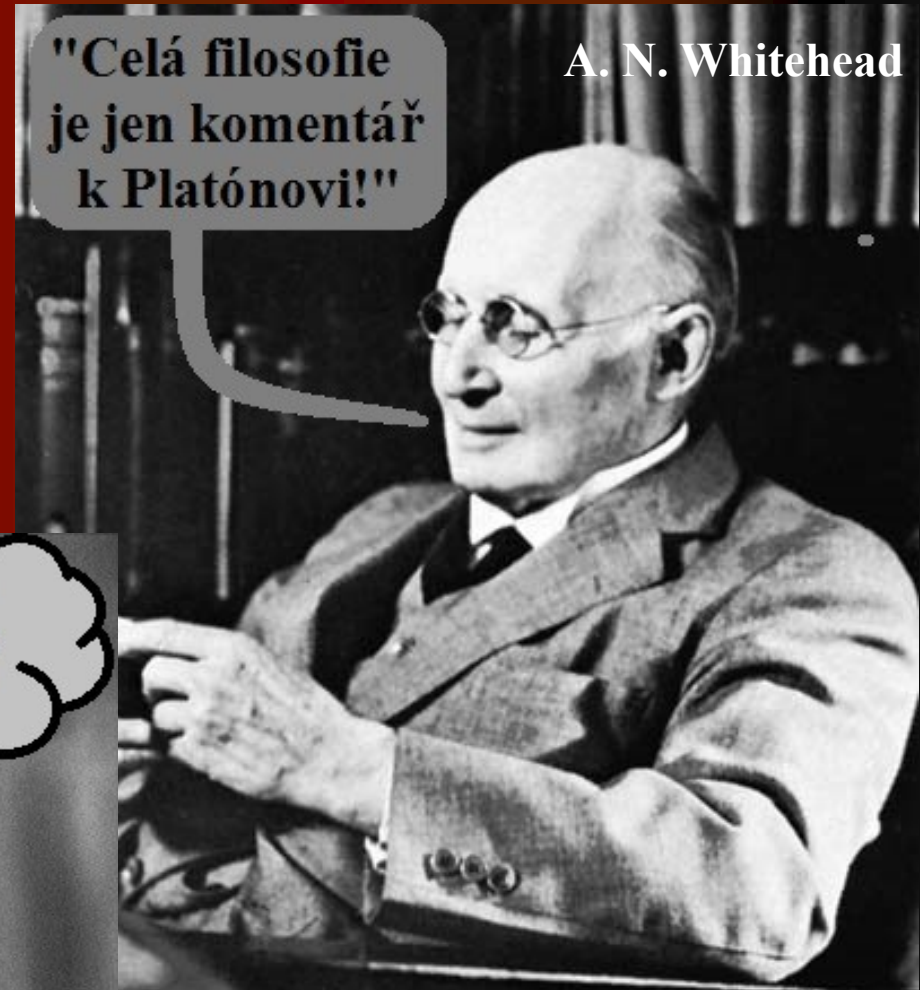


# Závěry:

- Východiskem filozofie je každodenní, předvědecká zkušenost, která je ve znamení přirozeného jazyka (běžného jazyka).
- Filozofie začíná, když každodenní bytí na světě ztrácí svou samozřejmost. Tradice uvádí jako zdroje tohoto začátku údiv a pochybování. Člověk si uvědomuje svou nevědomost a usiluje o nepochybné a základní vědění.
- Filozofie nepředpokládá nic jiného než každodenní zkušenost bytí na světě. Nepředpokládá žádnou určitou metodu, nýbrž si musí obsah a metodu dát sama.

A. N. Whitehead

"Celá filosofie  
je jen komentář  
k Platónovi!"



To je  
filosofický  
skandál!



Jacques Derrida